

Solze se mu uderó po licu, in ž njimi se mu odvali od srca tudi oni grozni obup, ki ga je objemal. Začel je mirneje misliti.

Prevaril se je, bridko prevaril!! Toda ali ni tega deloma sam kriv? Zapustil je domovino in svoje domače, napotil se v tuji svet iskat slave, ljubezni, bogastva. Lovil je veše, ki so se mu svetlikale iz daljave in ga zapeljale v nevarno močvirje. — Tej tujki na ljubo bi bil zatajil vse: vero, narodnost; slepo bi se klanjal njeni volji in ji sledil kakor rob do konca sveta. Vodila ga je slepa strast, zato stoji sedaj sredi življenja potr, obupen. — In pred duha mu stopi podoba častitljivega starčka, ki ga je ob slovesu milo opominjal. Tedaj mu ni verjel, zato je moral sam okusiti grenki sad spoznanja, zato je prišel na rob prepada. — In porodil se mu je v duši sklep: proč od tukaj, nazaj domov!

Še dolgo je klečal v samotni cerkvi; počasi se mu je vselil zopet mir v zmučeno dušo. Ko je odšel, bil mu je sklep gotov, da jutri odpotuje. Še tisti večer je zbral svoje malenkosti v kovčeg. Zarana, ko so še drugi gostje spali, dal se je peljati na kolodvor. Baronu je naznanil s posetnico v kratkih besedah svoj odhod.

* * *

Doma je našel Stojan še vse, kakor je bilo tedaj, ko je odšel. Tok časa, ki je njemu donesel toliko novega, hudega več kakor dobrega, je tu minul skoraj brez

sledú. — Hiša očetova je še bila, kakor jo je zapustil; bistri potok je tekel mimo nje kakor nekdanj, in visoke gore so jo zaslanjale kakor nekdanj. — Mati ga je sprejela prijazno, prisrčno. Ni ga izpraševala, zakaj se je nenadoma vrnil in ali misli sedaj ostati doma. Le skrbno mu je pogledala v blede obraz in ga vprašala, ali je morda bolan. — Sin je tajil, da bi mu kaj bilo. Toda drugi dan se je moral vleči; bil je ves obnemogel, in glava ga je bolela hudo. Kmalu se je pokazala vročica in se mu je semtertje tudi bledlo. — Mati in Franica sta objokani hodili po hiši in tiho stopali k bolnikovi postelji, da mu z mrzlo vodo ohladita vroče čelo. Včasih je prišel tudi stari župnik pogledat k bolniku, — ki je kmalu srečno prebolel in okreval.

Ko je sedel zopet na gorkem solncu pred domačo hišo, zdelo se mu je vse, kar je doživel, kakor hude sanje. Povrnile so se mu moči in zastavil jih je na resno delo. Obilo umotvorov je dovršil, ki so krasili hiše božje in razširjali njegovo slavo po mestih in vaseh. Franica pa je bila kmalu njegova zvesta zakonska družica. Svojim rojakom je rad pomagal s svetom in dejanjem in podpiral vsako podjetje za pravo omiko in blaginjo narodovo. Ko je bil že v jeseni življenja in je pogledal nazaj na vrste let, ki jih je preživel v trudu in naporu, tedaj se mu je zdelo, da je izpolnil svojo nalogo in da so se mu uresničile nade, katere je gojil v mladosti.

Svet.

Če gledam, ko trpeva
ves svet gorje težkó,
nadahne me žaloba,
zazdihnil bi glasno.

A če li zrem, kako je
kriv sam pol vse bolí,
zasmeh mi sili v lice
na puhle te ljudi.

A če se zmislim sebe:
da sam sem ravno tak,
solze navró v oko mi,
na srce lega mrak.

J. M. Kržišnik.